

Antall István

A szabadság kiskabátja

Kecskés András kalandjai a tehetséggel

2002. október 18. Ráckeve, Ráckeve Galéria

A tehetség tehet valamit a világgal. Csak a tehetség tehet, mert a tehetetlenségi erő még a tehetségben is működik. Tehát hiába igyekeznek megfeledezni róla, hiába akarnak tudomást sem venni róla, a tehetség szinte "magától" működik. A tehetség figyel, a tehetség élményt gyűjt, szétszedi a világot, hogy újból összerakja, s amikor összerakja, tudjuk, hogy valami egészen különleges dolog született. A tehetség természete, hogy túlél mindent, még azt is túléli, aki hordozza. Ezért van az, hogy a föl nem ismert tehetségről a lelkiismeret-furdalásos utókor hülyébbnél, hülyébb történeteket talál ki. Az utókornak levágott fül kell, az utókornak vérbaj kell, alkohalmámor kell, és kupleráj kell, az vagy, némi extravagancia, mert a tehetséget még holta után is nagyon nehéz elviselni. Pedig a tehetség legfontosabb tulajdonsága, hogy dolgozik. A legnagyobb tehetség a leghétköznapibb módon áll az állvány elé, a tehetség palettájára nyomja a festékeit, veszi ecseteit, szippant egyet a lenolaj és hígító illatából, és festeni kezd. Aztán folytatja és folytatja az unalomig. És akkor is fest, amikor nem megy. És akkor is fest, amikor semmi kedve hozzá. Mert a tehetség úgy bontja ki magából, élményeiből a képet, hogy nincs számára fontosabb, mint a mondandó, a közlés, a kép, vagy ha jobb szót nem találunk rá, a mű. Nincs unalmasabb, fárasztóbb, kimerítőbb dolog, mint tehetségesnek lenni. Minden nap újból és újból el kell hinni, hogy az ember nem tehet mást csakis ezt. A tökéletlenség tudatában és reménytelenségében kell a tökéletest keresni. Na ezért ilyen Kecskés András festészete, mint amilyen. Csöndesen szítál, mint a pára, hiába ernyő és kabát, beleeszi magát a bőrünkbe, a pórusainkba, csöndesen, szinte észrevétlenül, hódítja, érzékszerveinket, nagyokat szippantunk e képek nyers levegőjéből, észre sem vesszük, hogy nélkülözhetetlenné vált számunkra ez a köteg, ez a hangulat, ez az érzés. Kecskés András festészete hiánytüneteket teremt, mert akkor kezdünk vágyani rá, amikor nincs is velünk. Megnézzük ezeket a képeket, előképek élnek bennünk, láttunk már mást és másokat, rokonítunk és megkülönböztetünk, de sajátos

ízeit, halk líráját, erőteljes szakmaiságát, különös esztétikáját, melynek újdonsága rejtve él, csak idővel tudjuk felfejteni. Mintegy bennünk érik meg, áll össze mindaz, ami rólunk szól. Különös karakter Kecskés András. Úgy él a mesterségben, hogy a mesterséghez tartozó közhelyek kívül rekednek világán. Pedig fiatal, pedig szakmája és természete szerint szabad. Ám szabadságát is úgy viseli, mint kordbársony kabátját. Észre sem veszi, hogy megszívja, észre sem veszi, hogy melegíti, hogy óvja ő és óvja őt. Ez a természetesség az, ami ennek a festészetnek a legnagyobb értéke. Ez a természetesség, amely nem ismer pózokat, nem ismer hangoskodást, viszont ismeri a munkát.

Beszélhetünk itt, amennyit akarunk. Állhatunk egyik lábunkról a másikra, hogy végre szétszéledjünk, és arra használjuk a festészetet, amire való, megbámuljuk és megbeszéljük, találkozzunk e képek ürügyén. Ám annyit mégis le kell szögeznünk, hogy Kecskés András a magyar festészetnek azt a vonulatát folytatja, ahol az intellektuális kaland nem kíván a mű helyébe lépni. Ahol a modernitás nem külsődleges jegyekben keresi, hanem önnön gondolatiságában leli meg magát. Szólíthatnám ezt a fajta festőiséget hagyománynak. Csakhogy másról, többről van szó. Az elmélyültség – amelyet véletlenül sem tévesztenék össze az öntetszelgő, mesterségesen gerjesztett meditációval – ezeken a képeken megmutatkozik. S ez az elmélyültség nem eldobható homokzsákja, fajsúly, de lendítő ereje annak az ihlettségnek, amely itt földet ér. Leírtam már, mégis le kell írnom, hála Gerzson Pál mesternek, hála Nagy Gábor mesternek, hogy úgy tanították Kecskés Andrást, hogy nem akartak neki tanítani semmit. Nem akartak rátukmálni semmit, egyszerűen megtanították dolgozni, és hinni. Hinni abban a festészetben, amely nem hagyja őt élni, és amely nélkül nem lehet élni.

Kecskés András fiatalember. Kecskés Andrásnak ez a legnagyobb ígérete. A kora. A kora, amelyről nem tehet, s amely az idővel együtt amúgyis változik, de amely már most műveket tár elénk és még több megszólalást, még több szint még több hangot ígér. S ennek az ígéretnek egészen bizonyosan hihetünk.